

FOTÓTÖRTÉNETI KIEGÉSZÍTÉS

Vannak könyvek, amelyek megírásakor már tudni, hogy néhány tucat, legfeljebb néhány száz olvasójuk lesz majd az évek során, mégis hiba lenne, ha nem jelennének meg. Ezen könyvek közé tartoznak azok a kiadványok, amelyek egy művészcsoport tevékenységét dokumentálják, értelmezik akár évekkel az adott közösség aktivitása után. Fontos, hogy a töredező emlékezet, a szétszóródó tárgyi emlékek, fotók, feljegyzések még fellelhető darabjait az élő résztvevők elbeszélései nyomán valaki összeszedje, s az utókor számára elérhetővé tegye. Bestseller ritkán lesz az ilyen kötetből, még akkor is erősen kétséges a siker, ha a művészek világsztárokká lettek. De nem is ez a cél. Hanem az, hogy a feledés homályából kiemelve az adott törekvések, stílusirányzatok, művészek helyét rögzítse a művészettörténetek és az alkotók számára. Ilyen kötet a Toldi Fotógaléria című kiadvány.

A Toldi Fotógaléria Budapest belvárosában, a Toldi moziban volt. Története – 1975–76-os rövid előkép után – 1981-ben kezdődött, és „még ugyanennek az évnak a végén, egy betiltott kiállítással egyszer s mindenkorra véget is ért. Keletkezésének és működésének minden részletében rendhagyó volt, sőt egy-két szempont szerint akár törvényte-

len is. Reha György szervezésében, Tímár Péter művészeti vezetésével és közreműködésével, Jerger Kriszta kiállításrendezői tevékenységével 8 (+1) olyan kiállítást rendeztek itt, melyek már

a saját korukban sem elégedtek meg az elfogadott tendenciák ismételtetésével, hanem progresszív utat jelöltek ki az akkori kortárs fotográfiában.” A kiállító művészek: Szerencsés János, Tamási Péter, Kardos Sándor és Lugosi Lugo László a Horus Archívummal, Szalai Tibor és Vincze László, Lovas Ilona és Nagy Tamás, Lennert Géza, Agnes Rodier, Birkás Ákos. A (+1) Hajas Tibor betiltott, s a galéria végét is jelentő tárlata volt. „E kiállítássorozat stílusban és témában egyaránt heterogén anyagának közös vonása volt a szabadság; nem csupán politikai értelemben, hanem a művészeti konvenciók tekintetében is” – olvasható a galéria emlékére a Műcsarnokban rendezett (2017. november 10. – 2018. január 14.) kiállítás ismertetőjében. A Toldi Fotógaléria tevékenységét megőrkötő kötetbe Tímár Péter bevezetője mellé Reha György és Kincses Károly írt tanulmányt, amelyekkel igyekeztek visszahelyezni a magyar fotó- és művészet-történet lapjaira ezt a maga korában fontos kulturális helyszínt. A kötetben látható fotográfiaiak részben a helyszínt, részben a megnyitót és a többségében elkallódott, megsemmisült kiállítási képeket mutatják.

Kincses Károly – Reha György – Tímár Péter:
Toldi Fotógaléria 1981

Reha György magánkiadása, 2017 • 1750 Ft.

FOTO 2018/1.

EMLÉK ÉS MŰ

1981 TFG, azaz a Toldi FotóGaléria és a Reha Gyuri. Nostalgia nélkül egy korszakról, amelyben a progresszió veszélyes volt, de nem lehetetlen. Reha György az akkori Toldi mozi alagsorában működő FotóGaléria szervezője most hivatalossá tette az undergroundot. Egyszemélyes intézmény volt a hetvenes évek Budapestjén, és most is az.

A megszokott fotó- és képzőművészeti standardokkal szembemenő alkotók műveiből nyílt visszatekintő kiállítás Budapesten a Műcsarnokban. A tárlat a Toldi Fotógalériának kíván emlék-művet állítani. A galéria 1981-es, még egyetlen évig sem tartó története a magyar művészet, a magyar fotótörténet megőrkötésre, megőrzésre méltó szegmense. Fontos adalék annak megértéséhez is, hogy a közelmúlt kortárs fotóművészetét milyen helyszínek és csoportosulások alakították. A kiállításon bemutatják az egykor kiállított eredeti művek egy részét, illetve dokumentumok, interjúk, helyszíni felvételek segítségével megidézik a helyszínt és a kort.

Műcsarnok, 1146 Budapest, Dózsa György út 37.

Megtekinthető: 2018. január 14. • www.mucsarnok.hu

